

VIDES AIZSARDZĪBAS UN
REĢIONĀLĀS ATTĪSTĪBAS MINISTRIJA

VARAM īstenojamie projekti kapacitātes paaugstināšanai klimata politikas jomā

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un
reģionālās attīstības ministrija
Klimata un vides politikas integrācijas
departaments
Fricis Rūmnieks
17.10.2013

VARAM īstenojamie projekti kapacitātes paaugstināšanai klimata politikas jomā

Prezentācijas saturs

- EEZ finanšu instrumenta programmas “Nacionālā klimata politika” ietvaros plānotie kapacitātes paaugstināšanas iepriekš noteiktie projekti
- Sadarbības partneri
- Plānotās aktivitātes
- Latvijas ieguvumi

VARAM īstenojamie projekti kapacitātes paaugstināšanai klimata politikas jomā

Īstenojamie kapacitātes paaugstināšanas projekti

1. „Nacionālās sistēmas pilnveidošana siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai un ziņošanai par politikām, pasākumiem un prognozēm”
2. „Priekšlikumu izstrāde Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai, identificējot zinātniskos datus un pasākumus pielāgošanās klimata pārmaiņām nodrošināšanai, kā arī veicot ietekmju un izmaksu novērtējumu”

Nacionālā klimata politika

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 1 “Nacionālās sistēmas pilnveidošana siltumnīcefekta gāzu inventarizācijai un ziņošanai par politikām, pasākumiem un prognozēm”

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 1 (I)

Projekta ieviesējs

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Sadarbības partneri

- Latvijas Republikas Zemkopības ministrija;
- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs

Norvēģijas partneris

Norvēģijas vides aģentūra

Kopējais finansējums

1 981 871 EUR

EEZ līdzfinansējums 1 981 871 EUR

Projekta īstenošana

2013. gada nogale – 2016. gada 31. aprīlis

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 1 (II)

Projekta mērķis

Stiprināt Latvijas institucionālo kapacitāti, uzlabojot nacionālo siltumnīcefekta gāzu emisiju inventarizācijas sistēmu, lai sagatavotu, analizētu un ziņotu augstas kvalitātes informāciju un nodrošinātu turpmāku siltumnīcefekta gāzu emisiju, politikas, pasākumu un prognožu uzlabojumus, lai izpildītu būtiskākās ANO Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām un Kioto protokola ziņošanas prasības

Projekta rezultāti

- Uzlabota SEG inventarizācijas sistēma
- Klimata pārmaiņu politikas pasākumu, tai skaitā emisiju prognožu, ex-ante (paredzamās) un ex-post (faktiskās) novērtēšanas kvalitātes uzlabošana

Projektā plānotās aktivitātes (I)

SEG inventarizācijas nacionālās sistēmas pilnveidošanas ietvaros

- izstrādāta integrēta datubāze gan klimata pārmaiņu, gan gaisa piesārņojošo vielu emisiju datu apkopošanai un ziņojumu sagatavošanai
- uzlabots gan emisiju, gan darbību datu neprecizitāšu novērtējums SEG inventarizācijai
- veikti četri pētījumi inventarizācijas uzlabošanas jomā
 - Ilgtspējīgas zemes resursu pārvaldības veicināšana, izveidojot digitālu augšņu datubāzi;
 - Lauksaimniecības sektora SEG emisiju aprēķina metodoloģijas un datu analīzes ar modelēšanas rīku izstrāde, integrējot klimata pārmaiņas;
 - Augsnes oglekļa krājumu aramzemē un pļāvās novērtēšana;
 - Kvalitātes kontroles un kvalitātes novērtēšana zemes izmantošanas, zemes izmantošanas un mežsaimniecības, kā arī rūpniecisko procesu sektoros.
- organizētas piecas konferences, apmācību semināri un citi pieredzes apmaiņas pasākumi, lai palielinātu inventarizācijā iesaistīto Latvijas ekspertu zināšanas

Projektā plānotās aktivitātes (II)

Klimata pārmaiņu politikas pasākumu, tai skaitā emisiju prognožu, ex-ante (paredzamās) un ex-post (faktiskās) novērtēšanas kvalitātes uzlabošana

- Izveidota klimata pārmaiņu samazināšanas politikas novērtēšanas modelēšanas sistēma, ieskaitot vadlīniju izstrādi, izdevumu novērtēšanu dažādu klimata pārmaiņu politikas pasākumu ieviešanai un ex-ante (paredzamās) un ex-post (faktiskās) politikas izvērtēšanai
- Organizēti trīs izglītojoši pasākumi ekspertiem, kas iesaistīti klimata pārmaiņu nacionālās politikas, pasākumu un prognožu izstrādē
- Izstrādāts vienots SEG emisijas prognožu datu instruments starptautisko ziņojumu sagatavošanas mērķiem

Starptautisko partneru ieguldījums

Norvēģijas vides aģentūra

- Pieredzes un zināšanu nodošana Latvijas SEG inventarizācijas ekspertiem
 - Pieredzes apmaiņas pasākumi
 - Kapacitātes celšanas semināri
- Atbalsts aktivitāšu īstenošanai
 - Ekspertu dalība aktivitāšu īstenošanā
 - uzraudzība
 - Izvērtēšana

Latvijas ieguvumi

- Pilnveidota vides stāvokļa uzraudzības sistēma, palielinot nacionālās SEG inventarizācijas kvalitāti
- Palielinājies kvalitatīvas un pietiekamas informācijas apjoms nacionālo SEG prognožu, pasākumu un politikas novērtējuma ziņojumiem
- Nostiprināta Latvijas SEG inventarizācijas un ziņošanai par politikām, pasākumiem un prognozēm institucionālā kapacitāte

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 2 “Priekšlikumu izstrāde Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai, identificējot zinātniskos datus un pasākumus pielāgošanās klimata pārmaiņām nodrošināšanai, kā arī veicot ietekmju un izmaksu novērtējumu”

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 2 (I)

Projekta ieviesējs

Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Sadarbības partneri

- Latvijas Republikas Zemkopības ministrija;
- Latvijas vides, ģeoloģijas un meteoroloģijas centrs;
- Latvijas hidroekoloģijas institūts

Norvēģijas partneris

Norvēģijas Civilās aizsardzības direktorāts

Kopējais finansējums

1 209 305 EUR

EEZ līdzfinansējums 1 209 305 EUR

Projekta īstenošana

2013. gada nogale – 2016. gada 31. aprīlis

Iepriekš noteiktais projekts Nr. 2 (II)

Projekta mērķis

Izstrādāt priekšlikumu Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai

Projekta rezultāts

Izstrādāts priekšlikums Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai

- Izstrādāts klimata pārmaiņu pielāgošanās un ietekmes scenārijs 2050.-2100. gadam
- Izstrādāti ziņojumi par rādītājiem, riskiem un pielāgošanās klimata pārmaiņām pasākumiem

Projektā plānotās aktivitātes (I)

Klimata pārmaiņu modelēšana Latvijai – prognozes un indikatori

- Klimata datu analīze un klimata modelēšanas sistēmas izveidošana laika ietvarā 1961-2100
- Dažādu sektoru svarīgāko klimata indikatoru atlase un aprēķināšana sadarbībā ar nozaru ekspertiem, lai izveidotu kopēju pieeju klimata pārmaiņu ietekmju novērtēšanai attiecīgajās nozarēs
- Tiesīsaistes klimata datu analīzes rīka izveidošana
- Publiski pieejama ĢIS aplikācija klimata datu atlasei un vizualizācijai
- Seminārs «Klimata pārmaiņu scenāriji Latvijai»

Pielāgošanās monitoringa sistēmas indikatoru datubāze

- Plaša mēroga dažādu datu vākšana, kas nepieciešama klimata pārmaiņu dinamikas un norišu, kas svarīgas pielāgošanās politikai, informācijas aprēķināšanai
- Risku un ievainojamības novērtējumu apkopošana, tai skaitā izmaksu- ieguvumu analīze
- Sākotnējā svarīgāko indikatoru atlase un sākotnējā informāciju sistēmas izveide, kas tiks tālāk attīstīta pēc pētījumu veikšanas
- Seminārs «Pielāgošanās monitoringa sistēmas attīstība»

Projektā plānotās aktivitātes (II)

Plūdu risku kartes 3 upju baseinu apgabaliem (Gauja, Lielupe un Venta) un Plūdu informācijas sistēmas uzlabošana ar kartēšanas rezultātiem:

- Datu ieguve un FLORIS atjaunināšana
- Hidroloģiskā, hidrauliskā un hidrodinamiskā modelēšana
- Pielāgošanās ekonomiskā modelēšana un iespējamo plūdu radīto zaudējumu un postījumu aprēķināšana identificētajās plūdu risku zonās

Jūras telpiskās plānošanas pētījumi, lai sniegtu vispārēju un zinātnisku pamatojumu lēmumu pieņemšanai un zonēšanai:

- Jūras straumju un viļņu tendenču un raksturojumu pētījumi- modelēšana un izmaiņu prognozes
- Nogulšņu plūsmas piekrastē un nogulšņu krājumu deficīta pētījumi- erozijas dinamikas modelēšana
- Sociālekonomisko aktivitāšu analīze jūrā un piekrastē
- Pētījums par jūras līmeņa celšanos un tā ietekmi uz piekrastes procesiem, novērtējot visievainojamākās zonas un sniedzot pielāgošanās pasākumu rekomendācijas

Projektā plānotās aktivitātes (III)

Tematiskie pētījumi, risku un ievainojamības novērtējums un pielāgošanās pasākumu identificēšana:

- Risku un ievainojamības novērtējums un piemērotu, izmaksu efektīvu pielāgošanās pasākumu identifikācija 6 jomās
 - ✓ Būvniecības un infrastruktūras plānošana
 - ✓ Lauksaimniecība un mežsaimniecība
 - ✓ Civilā aizsardzība un ārkārtas palīdzības plānošana
 - ✓ Ainavu plānošana un tūrisms
 - ✓ Bioloģiskā daudzveidība un ekosistēmu pakalpojumi
 - ✓ Veselība un labklājība

- Pētījumus veiks 6 dažādu ekspertu grupas sadarbībā ar klimata pārmaiņu modelēšanas, piekrastes procesu pētījumu un plūdu kartēšanas zinātniekiem un citām iesaistītajām pusēm
- Seminārs «Metodoloģiskās pieejas risku un ievainojamības novērtēšanai pielāgošanās klimata pārmaiņām jomā»
- Seminārs «Pielāgošanās pasākumu identifikēšana un izmaksu-ieguvumu analīze»

Projektā plānotās aktivitātes (IV)

Izstrādāts priekšlikums Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās Stratēģijai

- Starptautiskās pieredzes analīze
- Priekšlikuma izstrāde, kas balstīta pētījumos ar ģeogrāfisko, ekonomisko un politisko attiecināmību uz Latviju un klimata pārmaiņu modelēšanas scenārijiem, kas izvirzīti Projekta sākumā
- Seminārs «Pielāgošanās pasākumi- daudzu līmeņu pārvaldības un politikas veidošana»

Nacionālais klimata pārmaiņu un pielāgošanās tiešsaistes portāls

- Pētījumu rezultātu un galveno atklājumu materiālu komunikācija plašākai auditorijai
- Tiešsaistes mājas lapa, speciāli veidota kā centrālā informācijas vietne par pielāgošanos un klimata pārmaiņām latviešu un angļu valodās

Starptautisko partneru ieguldījums

Norvēģijas Civilās aizsardzības direktorāts

- Pieredzes un zināšanu nodošana Latvijas pārstāvjiem
 - Pieredzes apmaiņas pasākumi
 - Kapacitātes celšanas semināri
- Atbalsts aktivitāšu īstenošanai
 - Ekspertu dalība aktivitāšu īstenošanā
 - uzraudzība
 - Izvērtēšana

Latvijas ieguvumi

- Latvijai piemērota klimata pārmaiņu ietekmju **modelēšana un nākotnes scenāriji**, pēc kuriem veidot nacionālo klimata politiku
 - Izveidotas plūdu kartes un **plūdu risku informācijas sistēma**
 - Uzlabota **jūras telpiskā plānošana**
 - **Zināšanas** par klimata pārmaiņu radītajiem riskiem un piemērotākajiem un izdevīgākajiem **pielāgošanās pasākumiem** dažādās jomās
 - ✓ Būvniecībā un infrastruktūras plānošanā
 - ✓ Lauksaimniecībā un mezsaimniecībā
 - ✓ Civilajā aizsardzībā un ārkārtas palīdzības plānošanā
 - ✓ Ainavu plānošanā un tūrismā
 - ✓ Bioloģiskajā daudzveidībā un ekosistēmu pakalpojumos
 - ✓ Veselībā un labklājībā
-
- **Starta punkts Nacionālajai klimata pārmaiņu pielāgošanās stratēģijai**
 - **Nacionālais klimata pārmaiņu un pielāgošanās tiešsaistes portāls** ar visiem pieejamu un saprotamu informāciju par klimata pārmaiņām Latvijā
 - Starptautiskā pieredze pielāgošanās politikas veidošanā

Paldies par uzmanību!

Kontaktinformācija

Klimata un vides politikas integrācijas departaments

Ilze Prūse

E-pasts: Ilze.Pruse@varam.gov.lv

Fricis Rūmnieks

E-pasts: Fricis.Rumnieks@varam.gov.lv

Zanda Skuja

E-pasts: Zanda.Skuja@varam.gov.lv

Agita Gancone

E-pasts: Agita.Gancone@varam.gov.lv

<http://www.varam.gov.lv>